

EXPUNERE DE MOTIVE

Lege pentru modificarea art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Legea nr. 165/2013 a fost adoptată în contextul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului constatare cu 3 ani în urmă lipsa de eficiență a sistemului de restituire, în natură sau prin echivalent, a proprietăților preluate abuziv în perioada regimului comunist, sens în care pronunțase Hotărârea-pilot din 12.10.2010 în cauza *“Maria Atanasiu împotriva României”*, acordând statului român un termen de 18 luni pentru remedierea problemei în acord cu prevederile Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prelungit ulterior până la data de 12.05.2013.

Actul normativ a fost așteptat cu nerăbdare atât de destinatarii reglementării cât și de practicienii dreptului, ca o soluție salutară a problemei măsurilor reparatorii pentru imobilele confiscate de statul român între anii 1945 și 1989, la care Legea nr. 10/2001 și Legea nr. 247/2005 nu găsiseră încă un răspuns adecvat. Cu toate acestea, după intrarea sa în vigoare, *“noua lege a proprietății”* nu numai că a surprins de cele mai multe ori neplăcut prin soluțiile legiferaute în scopul declarat de a desăvârși restituirea proprietăților preluate abuziv, dar a determinat controverse în chiar procesul de punere în aplicare, atât în etapa administrativă cât și în cea judiciară.

Una dintre măsurile care a stârnit nemulțumirea persoanelor îndreptățite a fost acordarea unor noi termene de grație în favoarea entităților investite de lege pentru soluționarea cererilor formulate în baza Legii nr. 10/2001, în pofida întârzierilor de peste 10 ani acumulate deja până la acea dată. Astfel, conform art. 33 alin. (1), unitățile deținătoare care mai aveau de soluționat până la 2.500 de cereri au primit 12 luni, cele cu între 2.500 și 5.000 de cereri nesoluționate au primit 24 de luni, iar cele cu peste 5.000 de cereri necoluționate au primit 36 de luni, toate aceste termene calculându-se de la 01.01.2014, iar nu de la data intrării în vigoare a legii.

Mai mult decât atât, prin Decizia nr. 5/2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru Dezlegarea unor Chestiuni de Drept în Dosarul nr. 17/1/2014/HP/C, s-a stabilit că este prematură cererea de chemare în judecată privind soluționarea pe fond a notificării nerezolvate de către entitatea deținătoare, pe care persoana îndreptățită a adresat-o instanței ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, dar anterior împlinirii termenelor din procedura prealabilă reglementate de acest act normativ, sub rezerva că dacă termenele se împlinesc pe parcursul desfășurării procedurii judiciare, înaintea ridicării excepției prematurității,

instanța nu poate considera, dintr-o formalitate excesivă că, dat fiind faptul că ele nu erau împlinite la data sesizării, cererea este prematură, ci va putea trece la analiza fondului pretențiilor.

Pe de altă parte, prin Decizia nr. XX/2007, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiile Unite în Dosarul nr. 37/2006, a fost admis recursul în interesul legii declarat de Procurorul General al României și s-a stabilit că *"Instanța de judecată este competentă să soluționeze pe fond nu numai contestația formulată împotriva deciziei/dispoziției de respingere a cererilor prin care s-a solicitat restituirea în natură a imobilelor preluate abuziv, ci și acțiunea persoanei îndreptățite în cazul refuzului nejustificat al entității deținătoare de a răspunde la notificarea părții interesate."*

Referindu-se la situația în care entitatea competentă nu se pronunță asupra cererii în termenul prevăzut de lege, ÎCCJ a statuat în sensul că *"se impune, de asemenea, ca instanța investită să evoce fondul în condițiile prevăzute în art. 297 alin. 1 din Codul de procedură civilă și să constate, pe baza materialului probator administrat, dacă este sau nu întemeiată cererea de restituire în natură. Într-un astfel de caz, lipsa răspunsului unității deținătoare, respectiv al entității investite cu soluționarea notificării, echivalează cu refuzul restituirii imobilului, iar un asemenea refuz nu poate rămâne necenzurat, pentru că nicio dispoziție legală nu limitează dreptul celui care se consideră nedreptățit de a se adresa instanței competente, ci, dimpotrivă, însăși Constituția prevede, la art. 21 alin. (2), că nicio lege nu poate îngredi exercitarea dreptului oricărei persoane de a se adresa justiției pentru apărarea intereselor sale legitime."*

Până la intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, persoanele îndreptățite se puteau adresa justiției pentru atacarea refuzului nejustificat doar în temeiul deciziei ÎCCJ menționate mai sus. În prezent însă, această posibilitate consacrată anterior doar pe cale jurisprudențială este normativizată prin art. 35 din Legea nr. 165/2013, care prevede următoarele:

"(1) Deciziile emise cu respectarea prevederilor art. 33 și 34 pot fi atacate de persoana care se consideră îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărei circumscripție se află sediul entității, în termen de 30 de zile de la data comunicării.

(2) În cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 și 34, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) și (2), instanța judecătorească se pronunță asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii în condițiile prezentei legi."

Cu toate că ridicarea la rang de lege a celor statuate de ÎCCJ prin Decizia nr. XX/2007 a avut fără îndoială un efect pozitiv, sporind șansele ca persoanele interesate să afle și să beneficieze efectiv de posibilitatea ca cererile formulate în baza Legii nr. 10/2001 care nu au primit un răspuns în termenul legal din partea entităților competente să fie soluționate de instanțele judecătorești, nu același lucru se poate spune despre teza a doua a art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, care limitează în timp acest drept la numai 6 luni de la expirarea termenelor în care unitățile deținătoare aveau obligația legală de soluționare a cererilor pe cale administrativă.

În condițiile în care Legea nr. 10/2001 a impus deja un termen limită de un an în care persoanele îndreptățite au avut posibilitatea să solicite restituirea în natură sau în echivalent a imobilelor, măsură pe deplin justificată de necesitatea menținerii siguranței circuitului civil, instituirea unui alt termen de decădere la 12 ani distanță, împotriva celor care și-au manifestat în timp util intenția de a le fi recunoscute drepturile, însă nu au primit niciun răspuns până în prezent, reprezintă o sancțiune nedreaptă care lezează dreptul de proprietate privată, putând fi pe bună dreptate considerată o a doua naționalizare.

Mai mult decât atât, această măsură favorizează exact entitățile deținătoare care au refuzat în mod abuziv să soluționeze cererile de restituire care le-au fost adresate și le încurajează puternic să nu transmită răspunsurile în noile termenele prevăzute de lege și nici ulterior, în ideea că vor putea păstra unele imobile pe care le ocupă dacă persoanele îndreptățite nu vor apela la justiție în următoarele 6 luni.

Pe de altă parte, modul deficitar de reglementare a acestui termen este de natură să creeze confuzie și să conducă la interpretări neunitare în practica instanțelor, fiind neclar dacă la expirarea lui persoanele își pierd numai dreptul de soluționare a cererilor pe cale judiciară sau sunt decăzuți inclusiv din dreptul de a primi un răspuns din partea unităților deținătoare, pe cale administrativă.

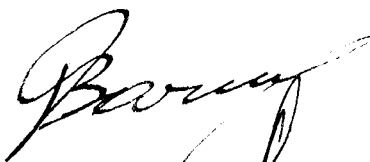
Nu în ultimul rând, persoanele îndreptățite sunt puse în situația de a nu putea afla prin mijloace rezonabile data de la care termenul începe să curgă și cea la care se împlinește, deoarece această informație nu poate fi aflată numai din lege, depinzând de numărul de dosare nesoluționate al fiecărei unități deținătoare, valoare în funcție de care termenul poate fi între 01.01.2015 și 30.06.2015, între 01.01.2016 și 30.06.2016 sau între 01.01.2017 și 30.06.2017.

Având în vedere aceste considerente, pentru protejarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor îndreptățite, în acord cu Constituția României, cu pactele și tratatele internaționale la care țara noastră este parte, prin prezentul proiect de lege propunem modificarea

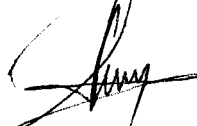
art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 în sensul înlocuirii termenului de 6 luni cu termenul de prescripție a dreptului la acțiune privitor la drepturile reale prevăzut la art. 2.518 din Codul civil.

În numele inițiatorilor:

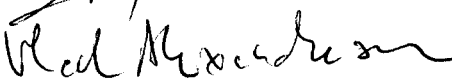
Dan-Ilie Barna – Deputat USR



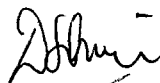
George-Edward Dircă – Senator USR



Vlad-Tudor Alexandrescu – Senator USR



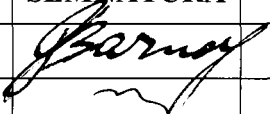
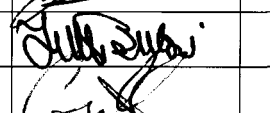
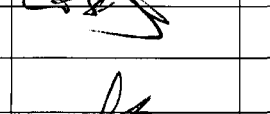
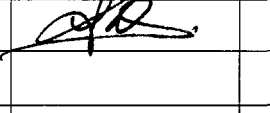
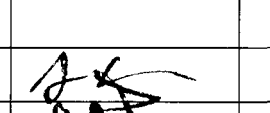
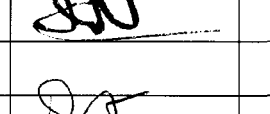
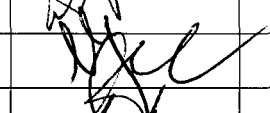
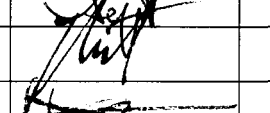
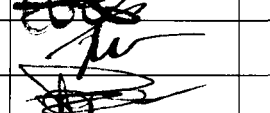
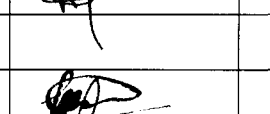
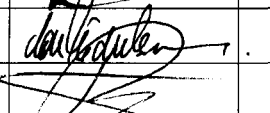
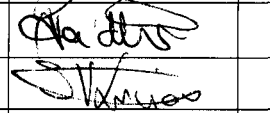
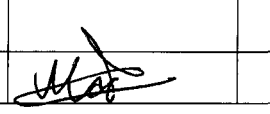
Silvia-Monica Dinică – Senator USR



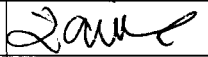
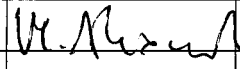
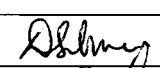
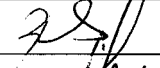
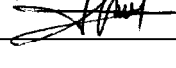
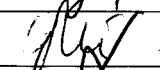
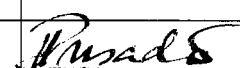
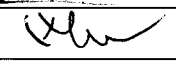
Mihai-Cătălin Botez – Deputat USR



Lista susținătorilor Propunerii legislative - Lege pentru modificarea art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

NR.	PARLAMENTAR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	BARNA ILIE-DAN		USR
2.	BENGA TUDOR-VLAD		USR
3.	BÎZGAN-GAYRAL OANA-MIOARA		Neafiliat
4.	BOTEZ MIHAI-CĂTĂLIN		USR
5.	BULAI IULIAN		USR
6.	CHICHIRĂU COSETTE-PAULA		USR
7.	COSMA LAVINIA-CORINA		USR
8.	DAN NICUȘOR-DANIEL		Afiliat USR
9.	DEHELEAN SILVIU		USR
10.	DOBROVIE MATEI-ADRIAN		USR
11.	DOHOTARU ADRIAN-OCTAVIAN		Neafiliat
12.	DRULĂ CĂTĂLIN		USR
13.	DURUȘ VLAD-EMANUEL		USR
14.	GHINEA CRISTIAN		USR
15.	ION STELIAN-CRISTIAN		USR
16.	IURIȘNIȚI CRISTINA-IONELA		USR
17.	LUPESCU DUMITRU		USR
18.	MOȘTEANU LIVIU-IONUȚ		USR
19.	NĂSUI CLAUDIU-IULIUS-GAVRIL		USR
20.	POP RAREȘ-TUDOR		USR
21.	POPESCU NICOLAE-DANIEL		USR
22.	PRISNEL ADRIAN-CLAUDIU		USR
23.	PRUNĂ CRISTINA-MĂDĂLINA		USR
24.	RĂDULESCU DAN-RĂZVAN		USR
25.	RODEANU BOGDAN-IONEL		USR
26.	SEIDLER CRISTIAN-GABRIEL		USR
27.	STANCIU-VIZITEU LUCIAN-DANIEL		USR
28.	UNGUREANU EMANUEL-DUMITRU		USR
29.	VLAD SERGIU-COSMIN		USR

Lista susținătorilor Propunerii legislative - Lege pentru modificarea art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

30.	ZAINEA CORNEL		USR
31.	ALEXANDRESCU VLAD-TUDOR		USR
32.	COLIBAN ALLEN		USR
33.	DINICĂ SILVIA-MONICA		USR
34.	DINU NICOLETA-RAMONA		USR
35.	DIRCĂ GEORGE-EDWARD		USR
36.	FĂLCOI NICU		USR
37.	GHICA CRISTIAN		USR
38.	GOȚIU REMUS-MIHAI		USR
39.	LUNGU DAN		USR
40.	MARUSSI GEORGE-NICOLAE		USR
41.	MIHAIL RADU-MIHAI		USR
42.	PRESADĂ FLORINA-RALUCA		USR
43.	WIENER ADRIAN		USR
43.			
44.			
45.			
46.			
47.			
48.			
49.			
50.			
51.			
52.			
53.			
54.			
55.			
56.			
57.			
58.			